

EKONOMIA SPOŁECZNA MA WIELE TWARZY

Jeśli spytamy zwykłego przechodnia na ulicy z czym kojarzy mu się ekonomia społeczna będzie miał problem z odpowiedzią na to pytanie lub nie udzieli jej wcale. To zastanawiające, bo przecież z ekonomią społeczną stykamy się za co dzień, jest istotną i coraz bardziej nieodłączną częścią naszego życia.

Na rynku, w biznesie czy w sferze usług publicznych, pojęcia i terminy związane z funkcjonowaniem podmiotów ekonomii społecznej przebijają się do naszej świadomości coraz częściej, skutecznie wypierając archetypiczne określenia związane z pomocą socjalną, rodem z minionej epoki. Deficyt wiedzy społeczeństwa na ten temat, wynika jednak bardziej z faktu, iż wciąż za mało promuje się działalność przedsiębiorstw społecznych, niż z rzeczywistego znaczenia i roli, jaką podmioty te pełnią w gospodarce. W efekcie – jeżeli przeciętny Kowalski niewiele wie np. o spółdzielni socjalnej, trudno od niego oczekiwać - aby był zainteresowany jej założeniem. **Oczywiste jest więc, że to, czy i w jakim kierunku ekonomia społeczna będzie się rozwijać w Polsce, nie zależy w pierwszej kolejności od dobrych intencji biznesmenów, polityków czy urzędników lub nawet regulacji i aktów prawnych, ale od tego - czy ludzie wykluczeni lub zagrożeni wykluczeniem społecznym będą chcieli angażować się w tego rodzaju działalność.**

Z pozoru działalność podmiotów ekonomii społecznej nie różni się od działalności zwykłych spółek czy spółdzielni. Jednak to, co je odróżnia, to cel prowadzenia działalności gospodarczej. Jako przedsiębiorstwa funkcjonujące na wolnym rynku, powinny przynosić dochód, lecz jako podmioty gospodarcze, działające w celach społecznych, ich rolą jest przede wszystkim intensyfikowanie korzyści społecznych, poprzez dostarczanie dobrej jakości usług publicznych, działanie na rzecz rozwoju lokalnego czy przywracanie godności i niezależności ekonomicznej ludziom wykluczonym społecznie.

Najpopularniejszymi formami prawnymi sektora ekonomii społecznej w Polsce są fundacja i stowarzyszenie. Fundacja - jest organizacją powołaną dla realizacji celów społecznie lub gospodarczo użytecznych (przy czym cele gospodarcze nie mogą być celami zarobkowymi). Fundacja jest zakładana przez fundatora, którym może być zarówno osoba fizyczna, jak i prawna. Może prowadzić działalność gospodarczą lub odpłatną pożytku publicznego służącą realizacji jej celów, a pozyskane w ten sposób środki powinna przeznaczyć na działalność statutową. **Stowarzyszenie** - z kolei, to dobrowolne, samorządne i trwałe zrzeszenie w celach niezarobkowych, opierające swoją działalność na pracy społecznej członków. Stowarzyszenie może prowadzić działalność gospodarczą lub odpłatną pożytku publicznego, pod warunkiem jednak, że dochód z tej działalności będzie wydatkowany na cele statutowe, a nie dzielony pomiędzy jego członków.

Innego rodzaju podmiotem prawnym działającym w obszarze ekonomii społecznej jest **spółdzielnia**. To dobrowolne zrzeszenie nieograniczonej liczby osób, o zmiennym składzie osobowym i zmiennym funduszu udziałowym, które w interesie swoich członków prowadzi wspólną działalność gospodarczą. Spółdzielnia może także zajmować się działalnością społeczną i oświatowo-kulturalną na rzecz swoich członków i ich środowiska. Największe znaczenie z punktu widzenia korzyści społecznych mają **spółdzielnie pracy** - gdzie przedmiotem działalności gospodarczej jest prowadzenie wspólnego przedsiębiorstwa w oparciu o osobistą pracę członków.

Szczególnym rodzajem takiej spółdzielni jest **spółdzielnia inwalidów i spółdzielnia niewidomych**, której zadaniem jest zawodowa i społeczna rehabilitacja inwalidów i niewidomych przez pracę w prowadzonym wspólnie przedsiębiorstwie.

Specyficzną formą spółdzielni pracy jest **spółdzielnia socjalna**. Jej działalność polega na prowadzeniu przedsiębiorstwa opartego o osobistą pracę jej członków w celach ich społecznej i zawodowej reintegracji. Oznacza to, że podmiot musi prowadzić działalność gospodarczą, ale zysk osiągnięty z tej działalności nie jest celem samym w sobie, a jedynie środkiem do osiągnięcia celów statutowych. Spółdzielnię socjalną mogą założyć osoby należące do ściśle określonych w usta-

wie grup wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym (*bezrobotne, bezdomne, uzależnione, dotknięte chorobą psychiczną, zwolnione z zakładów karnych lub z niepełnosprawnością*) oraz osoby prawne - organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego czy kościelne osoby prawne.

W obszarze ekonomii społecznej oprócz w/w prowadzą również działalność: **Centra Integracji Społecznej (CIS), Kluby Integracji Społecznej (KIS), Zakłady Aktywności Zawodowej (ZAZ), Warsztaty Terapii Zajęciowej (WTZ) oraz Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych (TUW).**

Wśród podmiotów ekonomii społecznej działających na Mazowszu, najlepiej rozpoznawalnymi są te nagrodzone prestiżowym znakiem Mazowieckiej Marki Ekonomii Społecznej.

W gronie tegorocznych laureatów znaleźli się: **Powiatowe Centrum Integracji Społecznej z Legionowa, Spółdzielnie Socjalne: „Margines” z Warszawy, „Zioła Siedleckie” oraz „Relaksownia” z Siedlec, „Pracownia Rozwoju Kalejdoskop” z Otwocka, Spółdzielnia „Węgrowianka” z Węgrowa, Stowarzyszenie Karuzela z Radomia, Zakład Aktywności Zawodowej i Centrum Integracji Społecznej z Siedlec oraz Warsztaty Terapii Zajęciowej Caritas Diecezji Płockiej z Żuromina.** Przedsiębiorstwa te, wyróżnione znakiem Mazowieckiej Marki Ekonomii Społecznej w formie symbolicznej „żarówki”, świecą najjaśniejszym przykładem, znakomicie radząc sobie na rynku i oferując usługi i produkty najwyższej jakości. Są doskonale widoczne w swoim środowisku lokalnym, funkcjonują w społeczności inaczej niż "zwykłe" firmy, z większym zrozumieniem dla ludzkich problemów i elastycznością w podejściu.

Mnogość, jak i różnorodność form aktywności zawodowej w sektorze ekonomii społecznej, to szansa dla osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym, poszukujących swojego miejsca na rynku pracy. To pomoc skierowana do ludzi, którzy tej pomocy autentycznie potrzebują, uwarunkowana lokalnie, wyrosła z oddolnych potrzeb, inicjatyw i nastawiona na rozwiązywanie problemów społecznych rodzących się miejscowo czy terytorialnie. **Ekonomia społeczna - to nowa filozofia pomagania, która odrzuca roszczeniowość a promuje aktywność człowieka znajdującego się w potrzebie.**

Więcej o ekonomii społecznej na stronie:
<http://www.es.mcps-efs.pl/>

Artykuł promujący markę ekonomii społecznej na Mazowszu napisany został w ramach projektu pn. „Koordynacja ekonomii społecznej na Mazowszu” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa IX Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem, Działanie 9.3 „Rozwój ekonomii społecznej”.

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Mazowsze.
serce Polski

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

